

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 582/2017-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti WIBAX, spol. s r. o., Vrakunská 29, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Repákom, Krížna 47, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 0 Er 868/2010-159, Ex 1346/10 zo 14. januára 2013 a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 21 CoE 51/2015 z 3. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti WIBAX, spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti WIBAX, spol. s r. o., Vrakunská 29, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „povinný“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj namietaného porušenia čl. 13 ods. 1 ústavy uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 0 Er 868/2010-159, Ex 1346/10 zo 14. januára 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 21 CoE 51/2015 z 3. novembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom č. k. 15 C 55/2001-403 z 19. septembra 2007 rozhodol, že sťažovateľka je povinná bezplatne odstrániť vady fasády rodinného domu navrhovateľov do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Predmetný rozsudok v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 18/08-443 z 9. marca 2010 nadobudol právoplatnosť 18. mája 2010. Sťažovateľka podala 27. júna 2012 na okresnom súde návrh na zastavenie exekúcie, pretože exekučný titul bol nevykonateľný a taktiež z dôvodu, že príslušný exekútor jej spoločne s oprávnenou zmaril možnosť vykonať práce a sám konal v rozpore s dobrými mravmi a viacerými ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“).

Okresný súd konajúci vyšším súdnym úradníkom napadnutým uznesením návrh sťažovateľky zamietol. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie [§ 374 ods. 4

zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení platnom a účinnom v tom čase (ďalej len „OSP“)].

Okresný súd opätovne preskúmal návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie a uznesením č. k. 0 Er 868/2010-176 zo 16. októbra 2014 tento jej návrh zamietol. Okresný súd dospel k záveru, že sťažovateľka nepreukázala existenciu dôvodov na zastavenie exekúcie.

Sťažovateľka podala proti uvedenému uzneseniu odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým uznesením krajského súdu. Krajský súd uznesenie okresného súdu č. k. 0 Er 868/2010-176 zo 16. októbra 2014 ako vecne správne potvrdil.

Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, že všeobecné súdy o jej návrhu na zastavenie exekúcie rozhodli v rozpore so zákonom, resp. že všeobecné súdy dospeli „k takému výkladu a aplikácii právneho predpisu, ktorý sa odchyľil od znenia príslušných ustanovení spôsobom zásadne popierajúcim ich účel a význam“. Tvrdí, že sa nevysporiadali s jej námietkou, že na vykonanie stavebných prác nebolo vydané stavebné povolenie, a teda vykonaním jej uloženej povinnosti by porušila ustanovenia zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“). Všeobecné súdy sa taktiež nedostatočne vysporiadali s jej tvrdením, že oprávnená a príslušný súdny exekútor konali v rozpore s dobrými mravmi.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Bratislava II svojimi uzneseniami sp. zn. 0 Er 868/2010-159, EX 1346/10 zo dňa 14. 01. 2013 a 0 Er 868/2010-159, EX 1346/10 zo dňa 14. 01. 2013, porušil základné práva sťažovateľky zaručené čl. 13 ods. 1, 20 ods.1a 4, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1, čl. 13, čl. 14, čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu

2. Rozhodol, že Krajský súd v Bratislave svojim uznesením sp. zn. 21 CoE/51/2015-193, IČS: 1210220565 zo dňa 03. 11. 2015 porušil základné práva sťažovateľky zaručené

čl. 13 ods. 1, 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1, čl. 13, čl. 14, čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu

3. Rozhodol, že uznesenia Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 0 Er 868/2010-159, EX 1346/10 zo dňa 14. 01. 2013 a 0 Er 868/2010-159, EX 1346/10 zo dňa 14. 01. 2013 v právnej veci povinnej spoločnosti Wibax sro sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

4. Rozhodol, že uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 21 CoE/51/2015-193, IČS: 1210220565 zo dňa 03. 11. 2015 v právnej veci povinnej spoločnosti Wibax s r o sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

5. Sťažovateľke priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50.000 €, ktorú sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne Okresný súd Bratislava II a Krajský súd v Bratislave.

6. Uložil Okresnému súdu Bratislava II a Krajskému súdu v Bratislave nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v sume 363,79 € na účet jej právneho zástupcu JUDr. Dušana Repáka vedený v spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ].“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky napadnutým uznesením okresného súdu

Pokiaľ ide o porušenie práv sťažovateľky napadnutým uznesením okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že predmetné uznesenie bolo vydané vyšším súdnym úradníkom

a sťažovateľka proti nemu podala odvolanie, čím v zmysle § 374 ods. 4 OSP o návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie opätovne rozhodoval sudca okresného súdu (k tomuto pozri PLz. ÚS 1/08). Okresný súd následne návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie uznesením č. k. 0 Er 868/2010-176 zo 16. októbra 2014 zamietol.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nie je v jeho právomoci preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu, pretože na základe prípustného opravného prostriedku jeho preskúmanie patrilo do právomoci všeobecného súdu (sudcu okresného súdu v zmysle § 374 ods. 4 OSP). Sťažovateľka prípustný riadny opravný prostriedok aj využila a proti napadnutému uzneseniu podala odvolanie, na základe ktorého bolo predmetné uznesenie preskúmané sudcom okresného súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. IV. ÚS 236/07, IV. ÚS 115/07, I. ÚS 688/2016, II. ÚS 782/2016, III. ÚS 198/2017) sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Pokiaľ ide o časť sťažnosti smerujúcu proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ústavný súd ju považuje za zjavne neopodstatnenú, a to z týchto dôvodov.

Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, že na vykonanie stavebných prác (rekonštrukcia fasády domu) nebolo vydané stavebné povolenie a že oprávnená a súdny exekútor konali v rozpore s dobrými mravmi.

Krajský súd k námietke sťažovateľky týkajúcej sa stavebného povolenia v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: *„Podľa § 43 ods. 1 Exekučného poriadku ak sa to, čo rozhodnutie ukladá povinnému, viaže na splnenie podmienky, alebo na splnenie vzájomnej povinnosti oprávneného, možno vykonať exekúciu, len ak oprávnený preukáže, že sa podmienka splnila, alebo že svoju vzájomnú povinnosť voči povinnému sám už splnil, prípadne jej splnenie zabezpečil. V prípade sporu rozhodne súd.*

Súdny exekútor pri plnení povinností spojených s posudzovaním náležitosti, správnosti a úplnosti návrhu na vykonanie exekúcie musí venovať pozornosť aj tomu, či vykonaniu exekúcie nebráni nesplnenie podmienok alebo vzájomnej povinnosti obsiahnutých v exekučnom titule. Nesplnenie podmienky alebo vzájomnej povinnosti spôsobuje nevykonateľnosť inak vykonateľného rozhodnutia až do okamihu, keď sa preukáže (dôkazné bremeno je na oprávnenom), že podmienka bola splnená, alebo že oprávnený svoju vzájomnú povinnosť voči povinnému už splnil, prípadne jej splnenie zabezpečil.

Splnenie vzájomnej povinnosti oprávnenej alebo podmienok, od ktorých povinný odvodzuje vykonateľnosť jemu uloženej povinnosti bezodplatne odstrániť vady fasády rodinného domu v zmysle rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 15C 55/2001-403, ktorý v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co 18/08-443, tento exekučný titul neobsahuje.“

K námietke sťažovateľky, že oprávnená a súdny exekútor konali v rozpore s dobrými mravmi, krajský súd v relevantnej časti uviedol: *„... lehota na dobrovoľné plnenie súdom uloženej povinnosti povinnému márne uplynula 17. 07. 2010. Oprávnená preto dôvodne a v súlade so zákonom podala dňa 14. 09. 2010 návrh na nútený výkon rozhodnutia*

v exekučnom konaní. Upovedomenie o začatí exekúcie podľa § 47 Exekučného poriadku obsahujúce súčasne aj upovedomenie podľa § 191 ods. 2 písm. a) Exekučného poriadku bolo povinnému doručené 29. 10. 2010. Doručením upovedomenia začala povinnému plynúť 14-dňová lehota na splnenie povinnosti uloženej exekučným titulom, v ktorej mohol a mal sám pristúpiť k splneniu povinnosti uloženej súdom. Táto lehota povinnému uplynula 8. 11. 2010. Z dôvodu, že povinný súdom uloženú povinnosť ani v tejto lehote nesplnil, nebola už oprávnená vzhľadom na zákonnú úpravu exekúcie uskutočnením prác a výkonov povinná strpieť, aby práce uložené v exekučnom titule realizoval výlučne povinný. Skutočnosť, ak by časť vád diela bola odstránená inou osobou pred doručením exekučného príkazu nezbavuje povinného uhradiť náklady za vykonané práce.“

Ústavný súd konštatuje, že citované závery krajského súdu nevykazujú znaky arbitrárnosti či svojvôle. Krajský súd zrozumiteľným a dostatočným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie, keď správne poukázal na neexistenciu vzájomnej povinnosti povinného a podmienok v zmysle § 43 ods. 1 Exekučného poriadku, ako aj na zastupiteľnosť plnenia povinného (sťažovateľky) v zmysle § 191 ods. 4 Exekučného poriadku.

Samotná skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojim vlastným (m. m. I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle už citovanej judikatúry by mohol nahradiť právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, žeby zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu právny výklad krajského súdu vo vzťahu k nepreukázaniu dôvodov na zastavenie exekúcie sťažovateľkou takéto nedostatky nevykazuje.

Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, resp. práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu, ústavný súd uvádza, že keďže ústavný súd nepovažuje právne závery krajského súdu za arbitrárne, ani za zjavne neodôvodnené, skutočnosti, ktoré sťažovateľka uviedla vo svojej sťažnosti, nesignalizujú, že by bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie prijať záver o porušení základného práva podľa čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľky podľa čl. 13 dohovoru, ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa čl. 13 dohovoru vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv zaručených dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, bod 52). V danom prípade však ústavný súd k takému záveru nedospel.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03).

Ústavný súd ďalej konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu nemohlo žiadnym spôsobom zasiahnuť do práva sťažovateľky vyplývajúceho z čl. 14 dohovoru. Z argumentácie sťažovateľky nevyplýva, že by sa s ňou z dôvodov uvedených v čl. 14 dohovoru zaobchádzalo v konaní pred krajským súdom rozdielne oproti iným osobám v rovnakých situáciách.

Ústavný súd ďalej vo vzťahu k čl. 14 dohovoru poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej vyplýva, že uvedený článok iba dopĺňa ostatné hmotnoprávne ustanovenia dohovoru a jeho protokolov. Tento článok však nemá vlastnú nezávislú existenciu, ale je účinný len vo vzťahu k právam a slobodám, ktoré sú zaručené

ustanoveniami dohovoru (IV. ÚS 47/05). Toto odôvodnenie sa vzťahuje v celom rozsahu aj na namietané porušenie čl. 17 dohovoru.

Ústavný súd nad rámec uvedeného konštatuje, že argumentácia sťažovateľky v jej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je len opakovaním jej predchádzajúcej odvolacej argumentácie, v rámci ktorej polemizovala s právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení uznesení okresného súdu, a je výlučne výrazom jej odlišného skutkového a právneho hodnotenia veci, aké zastávajú všeobecné sudy, do posúdenia ktorého ústavný súd nie je ani oprávnený, ani povinný vstupovať (m. m. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Sťažovateľkou uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia krajského súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľky po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmieta sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Keďže sťažnosť sťažovateľky bola ako celok pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá, ústavný súd sa jej ďalšími požiadavkami nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. októbra 2017